

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Елис Хюдаим Исмаил, д.м.

Катедра „Здравни грижи“, Филиал – Шумен, МУ – Варна

Клиника „Гинекология“, МБАЛ „Св. Анна-Варна“

Относно представения за публична защита дисертационен труд на тема на тема: „Значение и място на лапароскопията при лечение на генитален пролапс“ разработен от д-р Стефан Ангелов Бузалов за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“ по научната специалност „Акушерство и гинекология“

Представеният за защита дисертационен труд съдържа общо 143 страници, с включени в него таблици, фигури, приложения и въпросници.

В библиографския списък са отбелязани общо 204 заглавия на чужди автори.

Актуалност на проблема:

В своя дисертационен труд д-р Бузалов разработва проблем с несъмнена актуалност, медико-биологична и социална значимост. Заболяванията на тазовото дъно засягат около половината от женското население и представляват един от основните проблеми в по-късен етап от живота. Операциите против генитален пролапс са едни от най-разпространените и

чести операции при жени след хистеректомия и вагинално раждане. С увеличаване продължителността на живота и желанието за по-високо качество, броят на пациентките (и хирурзите), интересувачи се от този проблем, нараства.

Дисертационният труд съдържа изчерпателен литературен обзор, който започва със задълбочено описание на хирургичните техники при лечение на хернии и пролапс, датиращи от древността до наши дни. Подробно са представени новите съображения относно анатомията на тазовото дъно - поддържащите оси, биомеханичните нива на DeLancey и безсъдовите пространства в таза.

Описани са етиопатогенезата на дефектите на тазовото дъно и принципите на тазовата реконструкция. Авторът подробно е посочил различни техники, като е изредил предимствата и недостатъците на всяка една.

Въз основа на данните събрани от литературата, дисертантът прави 20 извода, след което поставя *целта на дисертационния труд – да анализира периоперативните показатели на лапароскопската латерална суспенсия и лапароскопска сакроколпопексия и да определи тяхното значение в съвременната гинекологична хирургия.* За постигане на целта сформира 6 задачи – ясно дефинирани:

1. Да се изследват показателите (възраст, менопауза, начин на раждане, body mass index,) и значението на съпътстващите заболявания (белодробни, констипация, медикаменти – АСЕ-инхибитори, Body Mass Index и кортикостероиди и предхождащи операции) за етиопатогенезата на гениталния пролапс; да се изследва разпределението на гениталния пролапс по вид и степен.

2. Да се анализират периоперативните показатели (оперативно време, болничен престой, пред и след оперативен хемоглобин) при оперираните пациенти;
3. Да се изследват усложненията и рецидивите след извършване на латерална лапароскопска суспензия и сакроколпопексия;
4. Да се проучи влиянието на предшестваща абдоминална или вагинална хистеректомия върху пролапса на влагалището.
5. Да се направи оценка на качеството на живот след лапароскопско оперативно лечение с mesh;
6. Да се изследва съпътстващата гениталния пролапс инконтиненция и резултатите от нейното лечение.

Изследвания клиничен контингент обхваща 262 пациентки (м.януари2012г. до м.октомври2017г.), които са разпределени в три групи, в зависимост от използваната оперативна техника, като всяка една група е разделена на подгрупи, в зависимост от предхождащата оперативна интервенция (лапароскопска, вагинална или абдоминална).

Впечатляващи със своята пълнота и информационна стойност са изготвените „въпросници относно разстройствата и въздействията на тазовото дъно“, както и „Входният документ за изграждане на база данни „Генитален пролапс“, на базата на които, след статистическата обработка на данните са получени резултатите и са направени изводите.

Собствените резултати на автора показват по-голям дял на пациентките след менопауза (87.4%), участничките са най-често с нормално тегло (40.1%), почти всички пациентки са раждали вагинално (99.2%), като при 45% от тях теглото на плода е било над 3800гр.

Дисертантът не установява сигнификантна зависимост между теглото на плода и вида на пролапса, но потвърждава тезата за ролята на вагиналното раждане (99.2% от пациентките) и развитието на генитален пролапс.

Направен е анализ на периоперативните показатели (оперативно време, болничен престой, пред и след оперативен хемоглобин) при различните групи пациенти. Установена е сигнификантна значимост между вида на операцията и оперативното време – най-голямо средно време (около 3 часа) се наблюдава при операцията Sacroscolporoexia и най-голям престой (68 часа) при операцията вагинална хистеректомия. Сигнификантна зависимост има при вида на операцията и следоперативната стойност на хемоглобина, като при вагиналната хистеректомия се отчита най-ниска средна стойност на хемоглобин.

За постигане на целта на дисертационния труд, д-р Бузалов е изследвал усложненията, рецидивите и конверсиите след извършване на лапароскопска суспензия и сакроколпопексия. Получените резултати са сравними с тези на други автори – 12.6 рецидиви след LLS, реоперирани са 13 пациентки (5.34%), при LLS ранните и късните усложнения са минимални (2.05%), ерозията на меща в проучването е сравнимо по-малка (0.82%) в сравнение на съобщената от други автори. При 216 (88.88%) от пациентките с генитален пролапс са съхранени матката и маточната шийка.

Направена е оценка на качеството на живот след оперативната интервенция, лапароскопското оперативно лечение с меш (LLS, LSsacrocolporexia) значително намалява предоперативната симптоматика и подобрява качеството на живот при жените с генитален пролапс и е особено подходяща като метод на избор при млади жени (с цел запазване на матката), сексуално активни и спортуващи.

Подробно е засегнат и проблемът при комбинация на гениталния пролапс с уринарна инконтиненция. Първично е нужно да се определи видът на уринарната инконтиненция и след това операторът да вземе решение за комбиниран (трансобртураторен слинг) или последователен подход.

На базата на собствените резултати д-р Бузалов прави 12 важни извода, чрез които определя мястото и значението на лапароскопията при лечение на генитален пролапс.

Дисертацията има важни научно-практически приноси:

- 1. Създаден е входен документ за изграждане на база данни за пациенти с генитален пролапс, включващ 24 показателя.*
- 2. Проведено е проспективно проучване, включващо 262 пациентки с генитален пролапс, оперирани в МБАЛ "ТРАКИЯ" – Стара Загора за периода м. януари 2012 г. до м. октомври 2017 г.*
- 3. Изследвани са честотното разпределение на отделните локализации и степен на генитален пролапс при оперираните пациентки.*
- 4. Анализирани са факторите, определящи индивидуалния оперативен подход и са проучени видовете проведени оперативни интервенции.*

5. Направен е сравнителен анализ на периоперативните показатели и са установени предимствата на лапароскопската спрямо вагиналната хирургия при лечението на гениталния пролапс.

6. Проучени са различните типове мрежи (mesh) използвани за оперативно лечение на гениталния пролапс.

Публикации свързани с дисертационния труд:

Доктор Стефан Бузалов представя 3 публикации свързани с дисертационния труд, които са приети за печат.

Заклучение:

Представеният дисертационен труд на д-р Бузалов „Значение и място на лапароскопията при лечение на генитален пролапс“ е актуален и отговаря на общоприетите критерии.

Позволявам си да препоръчам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“ на д-р Стефан Бузалов, според правилника за развитие на академичния състав в Медицински университет – Плевен.

Дата: 04.07.2018 г.

гр. Варна

С уважение: .....

/Доц. д-р Елис Исмаил, д.м./

